

13.05.24

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**13 Mayıs 2024
Pazartesi**

13.05.24

RESMİ GAZETE'DE BUGÜN

13 Mayıs 2024 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

— İstanbul Gedik Üniversitesi Ön Lisans, Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Siirt Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Yeditepe Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Mısır 'böcek istilası' altında!

Yurtdışı piyasalarda mısır fiyatları sınırlı bir yükseliş içinde. Arjantin'de mısır tarlalarında yaşanan böcek istilası, Rusya'da don olayları ile Brezilya'da kuraklığın üretimi azaltması fiyatları destekliyor.

Evrin KÜÇÜK

Tahıl piyasalarında arz tarafında yaşanan sorunlar fiyatları yukarı yönlü desteklemeye devam ediyor. Mısır, yılın en düşük seviyesini gördüğü mart ayına göre yüzde 10'dan fazla arttı. Chicago Ticaret Borsası'nda (CBOT) kile başına 4.50 dolar seviyelerinden işlem görüyor. Son zamanlarda fiyatlardaki toparlanma üç büyük ihracatçıda üretimin gerilemesinden kaynaklanıyor.

Arjantin tarlalarında salgın hastalık

Mısır ihracatında en büyük paya sahip üçüncü ülke Arjantin'de ısınan havalar tarlalara yeni bir düşman getirdi. Yüksek sıcaklıklarda gelişen ve mahsulü tehdit eden bir yaprak zararlısı ülkenin üretim tahminlerinde sert bir revizyona gidilmesine neden oldu.

Rosario Tahıl Borsası'nın (BCR) analisti Cristian Russo, "Arjantin'in 60 milyon tondan fazla mısır üretiminden söz etmemiz gerekiyorken bu böcek nedeniyle üretim beklentimiz 50.5 milyon tona indi" dedi. Böcek salgını nedeniyle birçok çiftçinin mısır ekimini sifira indireceği ve soya üretimine yöneleceği belirtiliyor.

Rusya'da şiddetli don hasadı azaltacak

13.05.24

Rusya'nın önemli tahıl yetiştirme bölgelerinden üçü, mahsullere ciddi zarar veren ve bu yılın hasadını azaltacak olan mayıs donlarını gerekçe göstererek önceki gün olağanüstü hal ilan etti. Lipetsk, Voronej ve Tambov'un merkezi bölgelerinin tamamında acil durum tedbirleri uygulandı. Voronej'de bölgesel tarım bakanlığı, "Ön verilere göre, ciddi şekilde hasar görmüş mahsullerin alanı 265.000 hektarı aştı" dedi. Nisan ayı ortasında Tarım Bakanlığı, 2024 tahıl hasadının 2023'teki 144.9 milyon tondan 132 milyon tona düşebileceğini söylerken, bu rakamın daha da aşağı çekilmesi bekleniyor.

Brezilya'da seller üretim endişesi yaratıyor

Brezilya da mısır üretim kuşağında yaşanan seller mısır hasadının son aşamalarını etkilemesi ve 2023/2024'te ulusal tahıl üretiminin görünümüne ilişkin endişeleri artırdı.

Ulusal mahsul ajansı Conab'ın verilerine göre, Brezilya'nın toplam mısır üretimi bu sezon yaklaşık 21 milyon ton düşecek, ancak diğer ülkelerin üretim kapasiteleriyle karşılaştırıldığında hala büyük olması bekleniyor.

İHRACATTA LİDERLİK BREZİLYA'DAN ABD'YE GEÇECEK

Brezilya'da faaliyet gösteren Cargill'in genel müdürü Paulo Sousa bir endüstri etkinliğinde yaptığı konuşmada, Brezilya'da en büyük ihracatçı tacını kaybedeceğini söyledi. Ancak buna rağmen ülkenin büyük tedarikçi olmaya devam ettiğini, Brezilya'nın bir yıl daha bol üretim sayesinde küresel pazarlarda rekabetçi bir mısır tedarikçisi olmaya devam edeceğini söyledi. Ancak Sousa, ülkenin geçen yıl ABD'yi kısa süreliğine geride bıraktıktan sonra kazandığı dünyanın en büyük ihracatçısı konumunu sürdürmeyeceğini söyledi. USDA'ya göre ABD'nin 2023/24 döneminde 53.34 milyon ton ihracat yapacağını, Brezilya'nın ihracatının ise 52 milyon tonda kalacağını öngörüyor. Conab ise Brezilya'nın ihracatını çok daha zayıflayarak 31 milyon tona ineceği tahmininde bulunuyor.

Buğday fiyatları sert çakıldı! Güncel hububat fiyatları (Arpa, Buğday, Mısır)

Buğday hasadı Çukurova'da başlarken makarnalık buğday fiyatlarında sert düşüş yaşandı. İşte güncel buğday, arpa ve mısır fiyatları.

Türkiye Ürün İhtisas Borsası güncel hububat fiyatlarını duyurdu. Geçtiğimiz hafta Makarnalık buğday 10.26'dan, 9,36'ya geriledi. Geçtiğimiz günlerde durağan devam eden hububat piyasasında ekmeklik buğday 9,05'den, Makarnalık buğday 9,36'dan, Mısır 7,79'den ve Arpa 7,87'dan yeni haftada işlem görmeye başladı.

GEÇTİĞİMİZ HAFTAYA GÖRE HUBUBAT FİYATLARI DÜŞTÜ

Güncel hububat fiyatlarının geçtiğimiz haftaya göre düşüş yaşadığı gözlemlendi. 6 Mayıs 2024 Pazartesi günü Türkiye Ürün İhtisas Borsası güncel hububat fiyatları şöyleydi:

- Ekmeklik buğday 9,01
- Makarnalık buğday 10.26
- Mısır 7.57
- Arpa 7.89

13.05.24

**13 MAYIS GÜNCEL HUBUBAT FİYATLARI
TÜRKİYE ÜRÜN İHTİSAS BORSASI (TÜRİB)
HAFTANIN İLK İŞLEM GÜNÜ (13.05.2024) Ortalama Fiyatlar TL/TON**

Ekmeklik Buğday 9,05,

Arpa 7,87,

Mısır 7,79.

Makarnalık buğday 9,36.

SON BİR AYLIK (01-26.04.2024) Ortalama Fiyatlar TL/TON

Ekmeklik Buğday 9.036, Makarnalık Buğday 9.455, Arpa 7.717, Mısır 7.518, Çavdar 6.625.

**TİCARET BORSALARI
HAFTANIN SON İŞLEM GÜNÜ (13.05.2024) Ortalama Fiyatlar TL/TON**

Ekmeklik Buğday 9.200,

Arpa 7.360,

Mısır Mısır 6.200,

Yulaf 5.750.

Türkiye, hububatta bu yılı da rahat geçirecek

Geç gelmekle birlikte olağan yıllar ortalamasına ulaşan yağışlar, hububat üreticisinin yüzünü güldürdü. Tüm zamanların rekorunun kırıldığı 2023-2024 sezonundaki performansın, bu sezonda da yaşanması bekleniyor. Özellikle buğdayda üretimin bu yıl da 20 milyon tonu aşacağı tahmin ediliyor.

Hububat Tedarikçileri Derneği (HUBUDER) tarafından bu yıl 9'uncusu düzenlenen "**Uluslararası 2024 Hasadına Doğru Türkiye'de ve Dünyada Tahıl**" konferansında Türkiye'nin hububattaki mevcut durumu ve gelecek projeksiyonları masaya yatırıldı.

Toplantının açılış oturumunda konuşan **Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal**, şu ana kadar özellikle İç Anadolu Bölgesi'nde yağışların iyi gittiğini ve bu yıl da geçen yılki üretim seviyesinin yakalanmasının beklendiğini bildirdi.

Fiyatla ilgili çalışmaların sürdüğünü belirten Güldal, finansman maliyetleri yükseldikçe bunu da fiyatlara yansıtmak zorunda kaldıklarını bildirdi. Bu yıl randevulu alımın yılsonuna kadar süreceğini belirten Güldal, gelen tüm ürünü alacak şekilde hazırlık yaptıklarını belirtti.

“Geçen yıl alışılmışın dışında ihracat yaptık”

Son yıllarda izlenen politikalar nedeniyle ekim alanlarında artış yaşandığını kaydeden Güldal, son iki yıldır bereketli sezon yaşandığını kaydetti. Dünya genelinde geçen yıla yakın üretim beklendiğinin altını çizen Ahmet Güldal, “15 gün öncesine kadar bizde kuraklık riski vardı ama kısmi yağışlarla bu hafifledi” dedi.

Geçen yıl bereketli sezonda alışılmışın dışında kararlar uygulandığını hatırlatan Güldal, ilk kez hammadde ihracatına başladığını, özel sektörle birlikte toplam 1,6 milyon tonun üzerinde buğday ihracatı yapıldığı bilgisini verdi. Güldal, bu ürünlerin satışından 1,3 milyar dolar döviz geliri sağlandığını söyledi.

Üretimin yüksek olduğu geçen yıl özel sektörün elinde birkaç aylık stok bulunduğunu vurgulayan Ahmet Güldal, bu yıl sektörden edindiği bilgilere göre stokların daha sınırlı düzeyde olduğunu aktardı. Bu sene hasadın biraz daha erken başladığına değinen Güldal, randevu sisteminde geçen yıl yaşanan aksamaların bu yıl olmayacağını bildirdi. Artık randevu alamayan çiftçi olmayacağını kaydeden Güldal, lisanslı depo yatırımlarındaki artışlara da dikkat çekerek, bu yıl tüm ürünü almaya hazır olduklarını belirtti.

“Fiyat çalışmaları sürüyor”

Gelinen noktada ürün fiyatıyla ilgili çalışmaların sürdüğünü belirten Ahmet Güldal, ürün maliyetine yönelik yapılan bazı hesaplamaları eleştirdi. Bazı kişilerin en düşük verim miktarı ile en yüksek kira bedelini esas alarak, masa başından hesap yaptığını ifade eden Güldal, “20 yıl önceki verimliliği dikkate alarak hesaplama yapanlar var” dedi.

Güldal, gelen tüm ürünü almaya hazır olduklarını belirtmekle birlikte, bu yıl birçok parametrenin geçen yıldan farklı olduğunu, TMO'ya çok iş düşmeyebileceğini bildirdi.

Ahmet Güldal, özel sektörün finansman maliyetinden şikâyet ederek kendisinden destek istemesi üzerine, “Finansmana erişimde sektörün yaşadığı her türlü endişe bizim için de geçerli. Biz de dışardan finansman kullanıyoruz, iç piyasadan ürün alırken görev zararı yapamıyoruz. Tüm maliyetlerimizi hesaplayıp satış döneminde ürün fiyatına ekliyoruz. Yani maliyetin artması bizim ürün satış fiyatımızda da yansıtacak” değerlendirmesinde bulundu.

ANADOLU'DA BORSA VE ZİRAAT ODASI BAŞKANLARI BÖLGELERİNİ DEĞERLENDİRDİ:

Konya ve Eskişehir dışında rekoltede düşüş beklenmiyor

Konya Ovası, Eskişehir başta olmak üzere özellikle İç Anadolu Bölgesi'nde bu yıl yağışların istenen oranda olmaması nedeniyle hububat ve bakliyat rekoltesinde düşüş bekleniyor.

Üretici temsilcileri, verimi korumak için iklim şartları kadar üreticinin finansal şartlarının da önemli olduğunu vurguluyor. Ulusal Baklagil Konseyi (UBK) ve Mersin

Ticaret Borsası Başkanı (MTB) Abdullah Özdemir, son 53 yıldaki en sıcak kasım-şubat döneminin yaşandığını belirtti. Özdemir, buna karşılık bitki gelişiminde sorun görülmediğini, hava koşullarına bağlı olarak bu yıl daha geç yapılan ekimin risk oluşturmadığını söyledi.

Erken ekimlerde yağış ve sıcaklık uygunluğunun aşırı bitki gelişimini teşvik ettiğine ancak ani değişen sıcaklıkların ürünleri etkileyebileceğine dikkat çeken Özdemir, "Hububatta bu yıl mart ayından sonra yağışlar beklenenden az oldu fakat geçen haftaki yağışlar olumluydu. Bakliyatta TMO raporuna göre kırmızı mercimek ekiminin yüzde 96'sının yapıldığı Güneydoğu'da Kasım'da başlayan ekimler Ocak'ta tamamlandı.

Rapor, bitki gelişiminin istenen düzeyde olduğunu belirtiyor. Nohut ekiminin yüzde 70'inin ve yeşil mercimek ekiminin yüzde 85'inin yapıldığı İç Anadolu'da ise ekimler martta başlayıp nisan itibariyle büyük ölçüde tamamlandı" dedi.

"GÜNEYDOĞU'DAKİ EKİLİŞLER YAKLAŞIK YÜZDE 10 AZALDI"

Türkiye'de 22 milyon ton buğday üretildiğini dile getiren Abdullah Özdemir, UHK tahminlerinde bu yıl da aynı rekoltenin beklendiğini kaydetti.

Uluslararası Un Sanayicileri ve Hububatçılar Birliği, araştırma raporları ve sektör temsilcileri değerlendirmelerinde ise buğdayda 1,5 milyon ton rekolte azalışının öngörüldüğünü aktaran Özdemir, "TMO raporuna göre 424 bin tonluk kırmızı mercimeğin neredeyse tamamının üretildiği Güneydoğu'daki ekilişler yaklaşık yüzde 10 azaldı. 580 bin ton nohut ve 50 bin tonluk yeşil mercimekte ise hibe destekli dağıtılan tohumlarla bir miktar artış öngörülüyor. Bakliyat üretimi geçen yılki 1,3 milyon ton seviyesine yakın seyredebilir.

Türkiye'nin buğdayda yeterlilik derecesi yüzde 96, bakliyatta yüzde 97 seviyesinde ölçülüyor. Beklenen rekoltenin altında kalınması ürün arzında sorun teşkil edebilir, fiyatlarda yukarı yönlü bir baskı olabilir. Bu senaryo nisan itibariyle yüzde 68,5 düzeyinde olan gıda enflasyonunu artırabilir" diye konuştu.

Artan üretim maliyetlerinin son yıllardaki en zorlayıcı ve üretim kararlarına etki eden en belirleyici unsur olduğunun altını çizen Abdullah Özdemir, "ZMO, buğdayın ortalama maliyetinin geçen yıla göre yüzde 62 arttığını belirtti. 2018'den bu yana bakliyata verilen fark ödemesi desteği kilo başına 50 kuruş seviyesinde. Ülkemiz için stratejik ürün grupları olan hububat ve bakliyatta destekler artırılmalı, zamanında açıklanacak rakamlar çiftçilerimizin yoğun masraf yaptığı dönemde ödenmelidir" ifadesini kullandı.

"REKOLTEDE GEÇEN YILIN ALTINDA KALACAĞIZ"

Türkiye'nin tahıl ambarı Konya'da beklenen yağışın düşmemesi ve hava sıcaklığının mevsim normallerinin üzerinde seyretmesi tahıl üreticisini endişelendiriyor. Yaşanan kuraklığın etkisiyle bu yılki hasat döneminde fark edilir bir rekolte düşüşü bekleniyor.

Konya'da tarımsal üretimi yakından takip eden Ziraat Mühendisleri Odası (ZMO) Konya Şube Başkanı Burak Kırkgöz, Konya Ovası'nda yağış rejiminin geçen yıla oranla önemli ölçüde azaldığını belirterek, bu durumun tarımsal üretimde düşüşe neden olabileceğini ifade etti.

Genel kanının aksine Konya Ovası'nda sadece buğday üretimi olmadığını belirten Kırkgöz, "Bildiğiniz gibi Konya, Türkiye'nin tahıl ambarı. İlimiz 1,9 milyon hektara yakın tarım alanı ile Türkiye'nin toplam tarım alanının yüzde 7,86'sına sahip. Buğday, arpa, dane mısır, şeker pancarı, Macar fiği, havuç, lale, kuşyemi, korunga, acı bakla ve kanola olmak üzere 11 tarımsal ürünün üretiminde ilk sırada yer alıyor. 2,3 ton buğday üretim ile ülke üretiminin yüzde 10'unu, 1,4 ton arpa üretimi ile yüzde 15'ini Konyamız karşılamaktadır.

Ayrıca şeker pancarının yüzde 33'ü, lale üretiminin yüzde 90'ı, havuç üretiminin yüzde 67'si yine Konyamız'da üretilmektedir" dedi. Hava sıcaklığının mevsim normalleri üzerinde seyretmesiyle bitki gelişiminin olumlu etkilendiğini söyleyen Kırkgöz, "Geçtiğimiz altı ayda bölgemize ortalama 190,3 milimetre yağış düştü. Bu değer maalesef aynı aylara ait uzun yıllar ortalamasının yüzde 21,45 altında. Bölgemizde kasım-aralık ayındaki yağışlar sayesinde hububat çıkışlarında sorun yaşamadık. Fakat ani ısınma ve soğumalardan dolayı yazlık karakterli çeşitler ve arpada sararmalar oluştu. Ova bölgemizde kar yağışı olmadığı için don kabarması ya da don çekmesi de görülmedi" şeklinde konuştu.

Yaşanan kuraklığın rekolte düşüşüne sebep olacağını söyleyen Kırkgöz, "2023 üretim yılındaki yağış rejiminin, 2024 yılında gerçekleşmemesi özellikle nisan ayının oldukça kurak geçmesinden dolayı geçen seneki rekoltenin altında kalacağımızı düşünüyorum. Buğdayda yaklaşık 2,2 milyon ton, arpada ise 1 milyon ton civarında rekolte gerçekleşmesi öngörüyoruz" dedi.

KURAKLIĞIN ESKİŞEHİR'DE REKOLTEYİ DÜŞÜRMEŞİ BEKLENİYOR

Türkiye'nin önemli tarım merkezlerinden biri olan, iklim ve topoğrafik özellikleri bakımından ağırlıklı olarak hububat üretiminin gerçekleştirildiği Eskişehir'de, kuraklık nedeniyle hasat döneminde rekolte kaybı yaşanması bekleniyor. İklim krize bağlı olarak kış mevsiminde hava sıcaklıklarının oldukça yüksek seyretmesinin yanı sıra beklenen bahar yağışlarının da istenilen düzeyde olmamasının kentteki tarımsal ürünlerde hastalık ve strese yol açtığını belirten sektör temsilcileri, bu durumun hasat döneminde rekoltenin düşmesine sebep olacağını belirtti.

Artan işçilik maliyetleri altında ezilen çiftçinin dört gözle açıklanacak taban fiyatlarını beklediğine dikkat çeken Tepebaşı Ziraat Odası Başkanı Kurtuluş Uzun, Eskişehir'de geçen yıl 1 milyon 580 bin ton şekerpancarı, 390 bin ton buğday, 270 bin ton arpa, 67 bin ton ayçiçeği, 271 bin ton dane mısır, 133 bin ton kuru soğan hasat edildiği bilgisini paylaştı. Uzun, bu yıl ise kuraklık nedeniyle rekoltenin düşmesini beklediklerini aktardı. Odunpazarı Ziraat Odası Başkanı Burhan Çelikoğlu ise, "Bu yıl

kuraklık krizini derinden yaşıyan şehrimizde hastalık ve stres dolayısı ile ürünlerde kayıp bekliyoruz. Yağışların gelmemesi bu kayıpları daha da artıracaktır” diye konuştu.

GAZİANTEP HASAT SEZONUNDAN YÜKSEK VERİM BEKLİYOR

Tarımsal üretimde ülkenin önde gelen kentlerinden olan Gaziantep’te hasat sezonundan yüksek verim bekleniyor. İl Tarım ve Orman Müdürü Mehmet Karayılan, çiftçinin hasat sezonunda rekoltenin yükselmesini beklediğini aktarırken, Gaziantep Ticaret Borsası Başkanı Mehmet Akıncı yağışların tarıma olumsuz bir etkisinin olmadığını altını çizerek, üretim kaybı yaşanmadığını söyledi. Gaziantep Ticaret Borsası Başkanı Mehmet Akıncı ise, yaklaşık 3,5 milyon dekar tarıma elverişli arazisi bulunan Gaziantep’te 650 bin dekar alanda buğday üretildiğinin altını çizerek şunları söyledi: “Sıcak bir kış geçirdik. Bahar yağmurlarının yüksek olması tarım arazilerimiz için adeta can suyu oluşturdu ve sağlıklı bitki çıkışlarının olmasını sağladı.”

Diyarbakırlı çiftçi pamuk üretiminden dönüyor

Diyarbakır Ticaret Borsası Başkanı Engin Yeşil, buğday, arpa, mısır ve mercimeğin geleneksel ürünler olduğu kentte, son yıllarda pamuk üretimden çok fıstık, soya, ayçiçeği, gibi ürünlerin yaygınlaştığını aktardı. Yeşil, “2024’de elde edilecek rekolteyi tahmin etmek çok zor ama özellikle pamuk üretiminde düşüş bekliyoruz. Diğer ürünler için önemli bir kayıp görünmüyor. Bundan sonraki yağış durumu rekolteye etkili olacak. Tarımsal üretim maliyetlerin yüksek olması ve yeni neslin de çiftçilikle ilgilenmemesi ciddi tedbirlerin alınmasını gerektiriyor” dedi.

“Verimi korumak için finansal şartlar da önemli”

Şanlıurfa Ticaret Borsası Başkanı Mehmet Kaya, kentin 2023 yılında 1 milyon 65 bin ton mısır, 1 milyon 719 ton buğday, 384 bin ton arpa, 170 bin ton mercimek ürettiğini belirten Kaya, şunları söyledi: “Türkiye’deki hububat üretimi, iklim koşullarının etkisi altında. İlimizde bu sene kuraklık veya aşırı yağışlar gibi hava koşullarıyla karşılaşmadık. Toprak kalitesini de göz önünde bulundurursak bu senenin hububat açısından verimli geçeceğini düşünüyorum. Ancak verimi korumak için iklim şartları kadar üreticinin finansal şartları da önemlidir.”

Şanlıurfalı çiftçi, arpa, buğday ve mercimek üretimine yöneldi

Ziraat Odaları Şanlıurfa İl Koordinasyon Kurulu Başkanı ve Hilvan Ziraat Odası Başkanı Hikmet İpar, geçen yıl maliyet altı fi yatlar nedeniyle zarar eden pamuk ve mısır çiftçilerinin bu yıl buğday, arpa ve mercimeğe yöneldiğini ifade etti. İpar, “Geçtiğimiz yıl 2,7 milyon dönüm olan buğday alanımız bu yıl 3,1 milyona çıktı. Hem kış yağmurları hem de bahar yağmurları istediğimiz gibi gidiyor. Yeni buğday rekoltemizde yeni bir rekor bekliyoruz. Buğdayda 2 milyon tonu zorlamamız sürpriz olmayacak. Arpa alanımızda yüzde 100’lük bir genişleme var. Geçen yıl 736 bin dönüm üretim alanımız bu yıl 1,4 milyon dönüme ulaştı. Kırmızı mercimek üretiminde uzun yıllardır lideriz. Geçen yıl 1,1 milyon dönüm olan kırmızı mercimek üretim alanlarımız bu yıl 1,3 milyon dönüme yükseldi” diye konuştu.

13.05.24

■ **EREN: Özel sektör stokta isteksiz davranacak**

HUBUDER Başkanı Gülfem Eren, geçen sezon Cumhuriyet tarihinin rekor alımlarından birisini yapan TMO'nun, 2024-2025 sezonuna da görülmemiş bir stokla girdiğini bildirdi. Bu durumda yeni fiyatların nasıl oluşacağını merak edildiğini belirten Eren, devletin tahıl fiyatlarını artırmama kararlılığı ve yüksek faizler sebebiyle özel sektörün bu yıl stok konusunda isteksiz davranacağını kaydetti.

TEZCAN: İhracat liderliği için ucuz finansman gerekiyor

Türkiye Un Sanayicileri Federasyonu Başkanı Haluk Tezcan, hububat üretiminde geçen yıl rekor kırıldığını hatırlatırken, harman döneminde afet olmaması halinde aynı seviyenin yakalanabileceğini bildirdi. Ellerinde buğday olduğu sürece pazarlık güçlerinin arttığını belirten Tezcan, buna karşılık yüksek faiz oranları sebebiyle finansmana ulaşmakta güçlük çektiklerini vurguladı. Tezcan, "Yüzde 60 faiz ile borçlanıp stok yapmak uygun değil. Ucuz finansmana ulaşırsak ihracatı çok daha yukarı taşıyız" diye konuştu.

ULUSOY: Fabrika sayısı 500'ün altına inecek

Uluslararası Un Sanayicileri ve Hububatçılar Birliği Avrasya Konsey Başkanı ve Ulusoy Un YKB Günhan Ulusoy, Türkiye'de üretim iyileşip verimlilik arttıkça ithalatın azaldığını söyledi. Ulusoy, buna karşılık ülkemizdeki verimliliğin dünya ortalamasının yüzde 30-35 altında olduğunu aktardı. İzlenen politikalar sebebiyle fabrika sayısının 550'nin üzerine çıktığını hatırlatan Ulusoy, 2026'ya gelindiğinde bu sayının 500'ün altına ineceği öngörüsünü paylaştı.

Beypazarı kurusu AB tescili yolunda

Başkent'in coğrafi işaretli lezzetlerinden Beypazarı kurusunun Avrupa Birliği (AB) nezdinde tescil edilmesi için çalışmaların başlatıldığı duyuruldu.

Beypazarı Ticaret Odasından yapılan açıklamaya göre, 2009'da ilçenin adıyla tescil edilen Beypazarı kurusunun üretim standardının yurt dışında da tescillenmesi ve ihracatında tüketici güveninin sağlanması için AB tescil başvurusu çalışmalarına başlandı.

Açıklamada görüşlerine yer verilen Beypazarı Ticaret Odası Başkanı İrfan Çelik, yöresel lezzetlerin tanınırlığını artırmaya yönelik çalışmaları sürdürdüklerini belirtti.

Kamuda 1 trilyon TL tasarruf, 300 milyar TL ek gelir mümkün

TEPAV bünyesinde hazırlanan çalışmaya göre, bu yıl GSYH'nin yüzde 8'ini aşması beklenen bütçe açığı, tasarruf ve gelir artıcı önlemlerle yüzde 6'nın altına çekilebilir.

Mehmet KAYA/ANKARA

TEPAV bünyesinde yapılan bir araştırmada, 2024 için toplam 1 trilyon 45 milyar TL'lik tasarruf alanı olduğu, ayrıca alınacak tedbirlerle 300 milyar 309 milyon TL'lik gelir artışı sağlanabileceği kaydedildi.

Kamuda tasarruf programına yönelik olarak bugün saat 10:00'da Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın yapacağı açıklama beklenirken, TEPAV bünyesinde yapılan bir çalışmada, 2024 için toplamda 1 trilyon 45 milyar TL'lik tasarruf alanı olduğu, ayrıca alınacak tedbirlerle 300 milyar 309 milyon TL'lik bir gelir artışı sağlanabileceği kaydedildi. Ayrıca, kamu maliyesinde yapısal reform alanlarına öneriler de geliştirilerek, 2025-2027'i kapsayan üç yıllık dönem için bir yapısal düzenleme öneri paketi hazırlandı. Hakan Yılmaz tarafından yapılan çalışmada, "Önümüzdeki süreçte maliye politikasının odağında bütçe disiplini; iç talebin kontrolünde enflasyon beklentilerinin daha hızlı düzelmesini ve TCMB'nin makul politika faizi politikasını, görece düşük reel faizler ile kalıcı fiyat istikrarı ve sürdürülebilir büyüme hedeflerini destekleyecektir" denildi. Tedbir paketine yönelik çalışmada, mevcut görünümde bütçe harcamalarının tahminleri aşacağı ve 2,7 trilyon TL dolayındaki açığı tahmininin, 3,4 trilyon TL'ye kadar çıkabileceği belirlendi.

13.05.24

Buna karşılık, önerilen tedbirlerin alınmasıyla, GSYH'nin yüzde 8,3'ü kadar tahmin edilen bütçe açığının, GSYH'nin yüzde 5,8'ine kadar çekilmesinin mümkün olabileceği vurgulandı.

Gelir önlemleri

Çalışmada, 300 milyar 309 milyon TL'lik gelir artırıcı önlem alınabileceği belirtildi. Bu kapsamda, istisna ve muafiyetlerin gözen geçirilmesi, ekonomik dalgalanmadan az etkilenen sektörler için kurumlar vergisinin farklılaştırılması, imar ve değer artışlarıyla gayrimenkullerin yeniden değerlendirilerek gerçek değer üzerinden vergi, değerli konut vergisinin etkinleştirilmesi, SGK alacak tahsilatının iyileştirilmesi, belediyelerde emlak vergisinin etkinliğinin artırılması, belediyelerin aldığı maktu tutarların artırılması sayıldı.

2025-2027 'de kamu maliyesinde iyileştirme için bir yapısal reform programı önerileri

- * Büyük bakanlıkların hizmet programlarının yeniden gözden geçirilmesi.
- * Bütçe hazırlama ve onay takviminin öne çekilmesi.
- * Kamu ihale kanununun istisna ve muafiyetlerinin daraltılması.
- * Kamu yatırım programının rasyonelleştirilmesi.
- * Kamu-Özel İşbirliği projelerinin gözden geçirilmesi.
- * Dış proje kredi ve hibe portföyünün geliştirilerek kısa dönemde kredi ve hibelerin artırılmaya çalışılması.
- * Vergi sisteminde istisna ve muafiyetlerin gözden geçirilmesi.
- * Gelir vergisi beyan sisteminin yerleştirilmesi.
- * Tasarruf alanlarına yönelik ana unsurlar
- * Sağlık ve bazı öncelikli alanlar dışında personel alımının 2024'te emekli olanların yüzde 25'i, 2025'te yüzde 50'si ile sınırlanması
- * Yeni kiralama yapılmaması, danışmanlık hizmet alımlarında sınırlama ile bu kalemden yüzde 35-40 tasarruf sağlanabilir.
- * Deprem, bakım onarım ve acil projeler dışında 2024 harcamalarında kesinti. Deprem hariç ihaleye çıkmamış işlerin durdurulması, hizmet bina ve çeşitli bina işlerinin durdurulması, ertelenebilecek yatırımların ertelenmesi.

13.05.24

* Bütçenin yüzde 35-40'ı olan cari transferlerde bütçe tahmininin aşılması sözkonusu. Her bir alt kalemdeki ertelenebilir kalemlerdeki kesintilerle yüzde 7 tasarruf yapılabilir, esnekliği olan harcamalarda da bazı ertelemeler yapılabilir.

* Sermaye transferleri kaleminde deprem hariç tutarların yüzde 15'i bloke edilebilir.

* Borç verme kaleminde 2023'te olduğu gibi deprem hariç ödemelerin yüzde 42'si kesilebilir.

Türkiye dahil 10 ülke altın alım rekoru kırdı: 24 milyar dolar!

Başını Türkiye, Çin, Hindistan ve Kazakistan'ın başını çektiği 10 merkez bankası, bu yılın ilk ayında 24 milyar dolarlık altın aldı. Dünya Altın Konseyi'ne göre, bu bir "çeyrek rekoru." Toplamda 290 ton altın satın alındı. TCMB, 30 tonla en çok altın alan banka oldu.

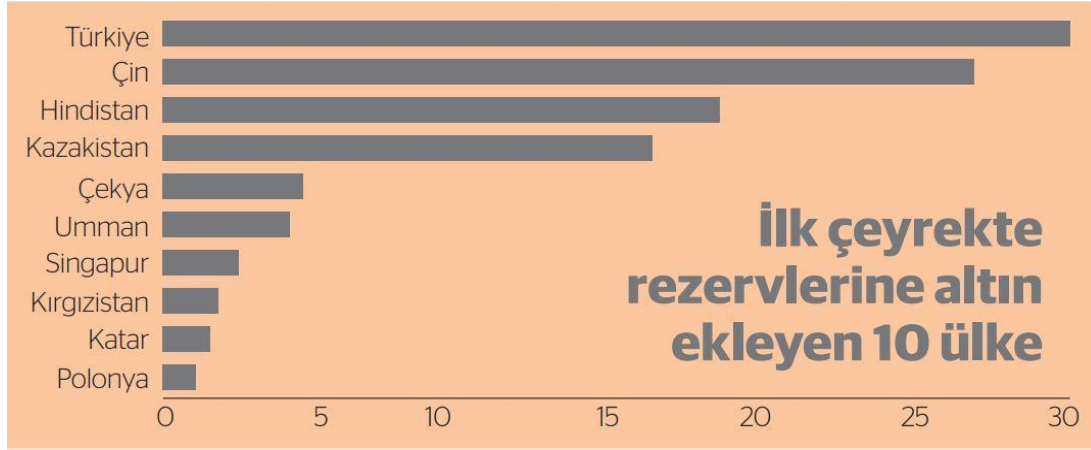
Dünya Gazetesi

Emre ERGÜL

Dünya Altın Konseyi'nden (WGC) flaş flaş: Dünya merkez bankaları bu yılın ilk üç ayında 24 milyar dolar altın alarak, yeni bir rekor kırdı. Merkez bankalarının altın alım çılgınlığının ortasında olduğuna dikkat çeken WGC, merkez bankalarının bu yılın ilk çeyreğinde kasalarına 290 ton ağırlığında 24 milyar dolarlık altın eklediğini açıkladı.

Bu, 2000 yılına kadar uzanan veriler kullanıldığında herhangi bir çeyrekte kaydedilen en güçlü net talep seviyesi... Bir önceki üç aylık rekoru ise 286 ton ile geçen yılın dördüncü çeyreğinde kırmıştı.

WGC, rekorla ilgili şu resmi açıklamayı yaptı: “Birçok kişi, merkez bankalarının altına yönelik süregelen doymak bilmez iştahının, yüksek getiriler ve ABD dolarının gücü gibi görünen zorlu koşullar karşısında son dönemdeki performansının temel itici gücü olduğunu düşünüyor. Son iki yılda belirlenen yüksek çığaya rağmen, altın fiyatlarında yenilenen yükseliş karşısında doymak bilmez alımlar, 2024'te de devam etti...”

“Merkez bankasının altın alımında uzun süredir devam eden trend sağlam bir şekilde devam etmekle kalmıyor, aynı zamanda gelişmekte olan piyasalardaki bankaların da hakimiyetinde olmaya devam ediyor. 10 merkez bankası, birinci çeyrekte altın rezervlerinin (bir ton veya daha fazla) arttığını bildirdi ve bunların hepsi son çeyreklerde aktifti.” Toplamda 290 ton altın alan 10 merkez bankasının başını Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası (TCMB) çekiyor. Rezervine 30 ton altın ekleyen Türkiye’yi Çin, Hindistan ve Kazakistan takip ediyor.

Altının fiyatlarındaki son artışın ilerleyen süreçte merkez bankası alımları üzerinde bir etkisi olup olmayacağını belirlemek için daha fazla veriye ihtiyaç duyulduğunu söyleyen Konsey, “Son dönemdeki fiyat yükselişi ticari uygulamaları etkilemiş olsa da, altın rezervlerini daha aktif yöneten merkez bankaları için bunun, sahip olabilecekleri herhangi bir stratejik altın biriktirme planını rayından çıkarmasını beklemiyoruz” değerlendirmesinde bulundu.

“Altın fiyatları çok yükselecek”

Business Today TV’ye konuşan ABD’li yatırımcı Jim Rogers, altın fiyatlarının çok yükseleceğine dikkat çekti: “Altın fiyatları uzun yıllardır düşük seyrediyor. Son aylarda hareketlenmeye başladı. Uzun süre hareketsiz kalan bir emtia hareket etmeye başladığında ivme kazanır. Şu anda altının durumu da bu. İvme artıyor ve altın oranlarının ne kadar yükseleceğini kim bilebilir. Önümüzdeki aylarda hisse senedi piyasasındaki sorunların artmasını bekliyorum. Hisse senedi piyasasında sorun yaşadığımızda birçok kişi koruma olarak altına ve gümüşe yönelecektir. Altınımı ve gümüşümü satmıyorum. Fiyatlar düşerse daha fazla satın alacağım.”

'Çin tartışmasız altının fiyatını yönlendiriyor'

Dünyanın önde gelen gazetelerinden The New York Times, “Çin, yarın yokmuş gibi altın alıyor” başlıklı haberinde Pekin’e dikkat çekti: “Altının küresel fiyatı, gayrimenkul ve hisse senetlerine karşı dikkatli olan Çinli yatırımcıların ve tüketicilerin rekor bir hızla metal satın almasıyla en yüksek seviyelerine ulaştı.” Gazeteye konuşan Londra merkezli değerli metaller bilgi platformu MetalsDaily.com'un CEO'su Ross Norman, “Çin, tartışmasız bir şekilde altının fiyatını yönlendiriyor. Çin'e altın akışı katı durumdan mutlak sağanak bir akıntıya dönüştü” değerlendirmesinde bulundu.

Pekin, rezerv fonlarını çeşitlendirmek ve uzun süredir rezervde tutulacak en önemli para birimi olarak kabul edilen ABD dolarına olan bağımlılığını azaltmak için altın satın alıyor. Çin, 10 yılı aşkın bir süredir ABD Hazine tahvillerini azaltıyor. Mart ayı itibarıyla Çin'in ABD borcu 2021'deki 1.1 trilyon dolardan 775 milyar dolara düştü. Çin Altın Birliği'ne göre, ülkedeki altın tüketimi ilk çeyrekte bir önceki yıla göre yüzde 6 arttı. Bu yükseliş, geçen yıl yaşanan yüzde 9'luk bir artışın ardından geldi.

Güneş enerjisi kurulu gücünde rekor artış

Türkiye Elektrik İletim AŞ (TEİAŞ) verilerinden derlenen bilgilere göre, ülkenin güneş enerjisi kurulu gücü nisan sonunda önceki aya göre 1,3 gigavat artışla 13,9 gigavata ulaştı. Böylece, Türkiye'de güneş enerjisi kurulu gücünde bir ayda rekor kapasite artışı gerçekleşti. Türkiye, enerji alanında dışa bağımlılığını azaltma ve net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda yenilenebilir enerji kaynaklarına daha fazla ağırlık veriyor.

Türkiye Elektrik İletim AŞ (TEİAŞ) verilerinden derlenen bilgilere göre, ülkenin güneş enerjisi kurulu gücü nisan sonunda önceki aya göre 1,3 gigavat artışla 13,9 gigavata ulaştı. Böylece, Türkiye'de güneş enerjisi kurulu gücünde bir ayda rekor kapasite artışı gerçekleşti. Türkiye, enerji alanında dışa bağımlılığını azaltma ve net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda yenilenebilir enerji kaynaklarına daha fazla ağırlık veriyor.

Güneş Enerjisi Sanayicileri ve Endüstrisi Derneği (GENSED) Genel Sekreteri Hakan Erkan, AA muhabirine, Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği'ndeki değişikliğin söz konusu artışta önemli rol oynadığını söyledi.

Önceki yönetmeliğe göre lisanssız elektrik üretim tesisleriyle tüketim tesislerinin aynı dağıtım lisansı bölgesinde bulunması gerekirken bu kısıtlamanın kaldırıldığını anımsatan Erkan, ilgili tesislere, üretim fazlasını satma imkanı tanıdığını ifade etti.

13.05.24

Tesislerin kurulu gücünün iki katı kadar kurulum yapabildiği bilgisini de paylaşan Erkan, "Bu düzenleme ile kurulumlar hızlandı. 100 ila 500 megavat hatta daha büyük güçlerde lisanssız santral kurulum hakları verildi. Bu artışın lisanssız santrallerin devreye girmesiyle görüldüğünü düşünüyoruz" dedi

Erkan, Avrupa Birliğinin "Yeşil Mutabakat" programı çerçevesinde Türkiye'nin sanayi sektörünün de üretim yaparken karbon salımı yapmayarak veya nötrleyerek faaliyet göstermeyi amaçladığını, ihracat yapan firmaların ihtiyacı olan elektriği yenilenebilir kaynaklardan karşılamaya yöneldiğini aktardı.

Fabrikaların karbon ayak izini düşürmesinde en hızlı yollardan birinin bu olduğunu ifade eden Erkan, "Bu sebeple özellikle ihracat yapan firmalar 1 Ocak 2026'dan önce elektrik ihtiyacını yenilenebilir enerjiden karşılamak için lisanssız güneş santralleri kurmaya başladı" değerlendirmesinde bulundu.

Erkan, bu gelişmelerle ilerleyen zamanlarda güneş enerjisi kurulu gücünde yeni rekor artışların olacağına dikkati çekerek, "Yatırımcıların aldığı çağrı mektupları neticesinde yüksek güçlerde santraller devreye girecek ve artışlar hız kesmeden devam edecek. Sayın Bakanımızın dile getirdiği her yıl 3,5 gigavat güneş ve 1,5 rüzgar santrali devreye alma hedefine bu şekilde çok rahat ulaşabileceğimizi düşünüyorum" diye konuştu.

AK Parti'de deęişim zirvesi

31 Mart yerel seçimlerinin ardından AK Parti'de değerlendirme toplantıları sürüyor. Her hafta Strateji Kurulunu toplayan ve seçim sonuçlarını masaya yatıran AK Parti yönetimi yarın il başkanları ile buluşacak. Toplantıda, şehir şehir oy kaybının sebepleri de istişare edilecek.

Türkiye gazetesinde yer alan habere göre toplantıda bazı il başkanlarının değişebileceği belirtiliyor. İstanbul ve Ankara gibi bazı illerin yönetimlerinin değişmesi öngörülüyor.

Toplantıda, şehir şehir oy kaybının sebepleri de istişare edilecek. Ayrıca toplantıda Cumhurbaşkanı ve AK Parti Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın da değişim sürecine yönelik önemli mesajlar vermesi bekleniyor.

Enflasyon düşecek ama geçim zorluğu asla geride kalmayacak!

Alaattin AKTAŞ

13 Mayıs 2024 Pazartesi

Aslında herkesin bildiği ama özellikle siyasetçilerin fazla bilinmesini, fazla ayırdına varılmasını istemediği bir gerçek var.

Enflasyon başkadır, hayat pahalılığı ya da geçim zorluğu başka.

Enflasyonu düşürebilir, hatta sıfırlayabilirsiniz. Ama bu durum hayat pahalılığının geride kaldığı anlamına gelmez.

Daha önce de birkaç kez yazdım. Varsayın ki sihirli bir el dokundu ve yarından itibaren hiçbir mal ve hizmetin fiyatı artmayacak. Ama geliriniz de değişmeyecek.

Enflasyon sıfır, peki bu durumdan memnun olur musunuz ya da kaç kişi olur?

Eğer mevcut geliriniz, şu anki fiyatlara göre size iyi bir yaşam standardı sunuyorsa bundan memnun olursunuz. İyi de bu durumda kaç kişi vardır ki?

Orana değil fiyatlara bakın!

Enflasyon ve fiyat düzeyinde 2005-2026 dönemini kapsayan bir çalışma yaptık. Tabii ki 2024, 2025 ve 2026 gerçekleşme tahminini gösteriyor, Merkez Bankası'nın tahminini. Zaten grafikte bu yılları daha farklı renkle görüyorsunuz.

Yıllık TÜFE artışı 2023 sonunda yüzde 65'e ulaşmıştı; yıllık artışların bu yıl yüzde 38'e, 2025'te yüzde 14'e, 2026'da ise yüzde 9'a inmesi öngörülüyor.

Çok iddialı olmakla ve gerçekleştirilme şansı çok yüksek görülmemekle birlikte bu oranlarda kalındığını varsayıyorum. Lütfen grafiği dikkatle inceleyin!

Çizgi yıllık enflasyon oranını, kutular ise o yıl sonundaki endeksi gösteriyor. Endeks, bir anlamda aylık ortalama harcamanız sayılır. Bu harcamayı tek bir kalem olarak da

13.05.24

düşünebilirsiniz; hep verdiğim örneklerde olduğu gibi aylık benzin paranız, sigara harcamanız, bebeğinizin bez gideri, deterjan masrafınız, ne sayarsanız artık.

2023 sonunda yıllık enflasyon yüzde 65 düzeyinde gerçekleştiğinde endeks, yani aralık ayındaki harcamanız 1.859 liraydı.

Merkez Bankası enflasyonun bu yıl sonunda yüzde 38'e gerileyeceğini tahmin ediyor. Bu tahminin gerçekleştiğini varsayalım. Şu durumda geçen yıl sonunda aylık 1.859 lira olan harcamanız bu yıl sonunda 2.566 liraya çıkacak.

Enflasyon oranının yüzde 65'ten yüzde 38'e inmesini (inerse eğer) büyük başarı olarak kullanmak isteyecekler. Peki cebinizden çıkan para ne oldu, azaldı mı?

Devam edelim... Tahmin tutturulur ve enflasyon 2025'te yüzde 14'e gerilerse cebinizden çıkan para Aralık 2025'te 2.926 liraya çıkacak.

Nasıl olacak pek belli değil ya, diyelim 2026'daki enflasyon yüzde 9'da kaldı, o durumda Aralık 2026'daki aylık harcamanız 3.189 liraya ulaşacak.

Grafiğe bir kez daha dikkat! Yıllık enflasyon oranı hızla düşerken aylık harcamanız nasıl da artıyor!

Son on yıl...

2026 sonunda yüzde 9 ile tek haneli enflasyon hedefleniyor ya... Biraz geri gidelim. Tek haneli yıllık enflasyonu en son yüzde 8.5 ile 2016'da görmüştük. Peki 2016 sonundaki aylık harcamamız ne kadardı; yalnızca 293 lira.

2016'da aylık 293 lira harcama ve tek haneli yıllık enflasyon; 2026'da aylık 3.189 lira harcama ve yine tek haneli enflasyon.

Oysa 2016 sonundaki 293 liralık harcamayı her yıl yüzde 9 artırarak gelseydik 2026 sonundaki harcama 3.189 değil, yalnızca 694 lira olacaktı.

694 nere, 3.189 nere! İşte aradaki bu fark cebimizden fazladan çıktı (çıkacak) ve daha da kötüsü tabii ki bir geri dönüş olmayacak.

Örneğin 2027'den itibaren fiyat artışı sıfır olsa bile biz aylık 3.189 lira harcamaya devam edeceğiz.

Oranlar istismar ediliyor!

Aylık artış oranı tabii ki önemlidir ama fiyatların düzeyi ve o düzeyin geçim için yeterli olup olmadığı çok daha önemlidir.

13.05.24

Siyasetçiler bu yıl için üstelik gün de vererek “Enflasyon düşmeye başlayacak, vatandaş rahat nefes alacak” türü açıklamalar yapıyor ya, bu açıklamalar tümüyle oranları istismar etmeye dayalı sözlerdir.

Fiyat artış hızı düşecek, fiyatlar değil!
Zihinlere kazınmaya çalışılan řu:

“Bakın yıllık artış oranı düştü, enflasyon belasından da kurtulduk.”

İnilebilse bile öyle yüzde 38’e inmekle bu beladan kurtulunmaz da vatandaşın geçim zorluğu hafiflemiş mi, yaşam standartlarında bir iyileşme var mı, bakılması gereken o.

Enflasyonun gerilemesi, fiyat artış hızının düşmesidir, fiyatların değil. Zaten fiyatların gerilemesi durumu ortaya çıkmışsa enflasyon kavramından söz edilmez, o durumun adı deflasyondur.

Aylık harcama; nereden nereye...

2005-2026 dönemini ikiye ayırdık. Tabii ki 2024-2026 dönemi Merkez Bankası’nın tahminini gösteriyor.

İlk bölüm olarak 2005-2021 döneminin ortalamasını, ikinci dönem olarak da 2022-2026 döneminin ortalamasını aldık.

Acaba yıl sonu endeks değerlerine ya da bir başka ifadeyle yıl sonundaki aylık harcamaya göre cebimizden ortalama ne kadar para çıktı.

2005-2021 döneminin aylık ortalaması 278 lira.

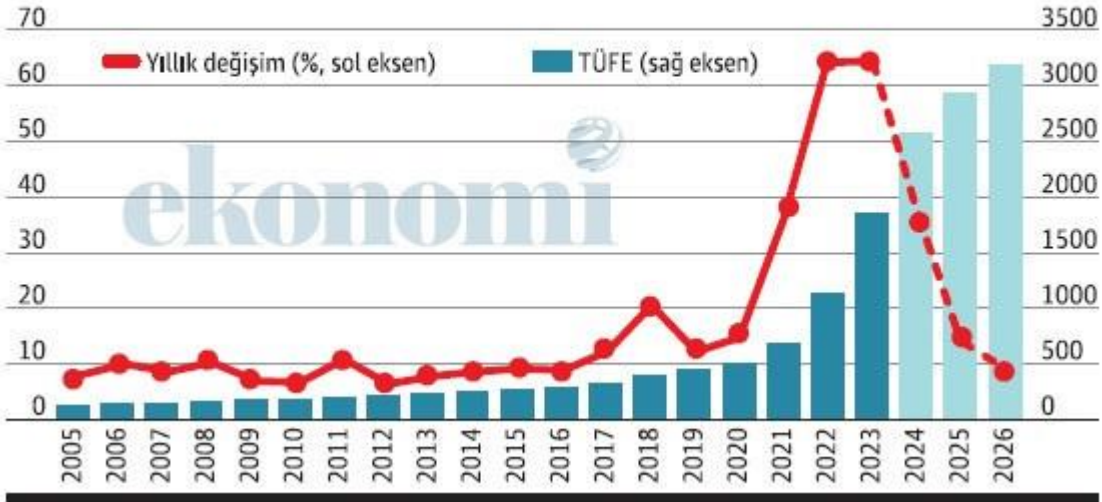
2022-2026 döneminin ortalaması tam 2.334 lira.

İşte tam nereden nereye denilecek durum.

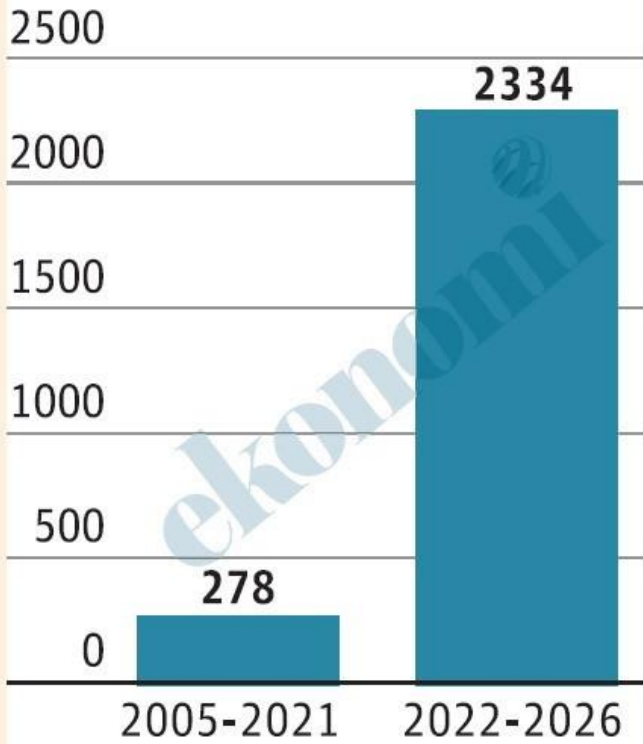
Hani 2021’in eylülünde nas gerekçesiyle başlattığımız enflasyonu düşürme amaçlı faiz indirimi operasyonu vardı ya, bu operasyon bakın nasıl da faydalı olmuş, harcamalarımızı nasıl da aşağı çekmiş değil mi!

Aylık harcamamız 278 liradan 2.334 liraya gelmiş!

Enflasyon düşse bile fiyatlar arşa çıktı, artık geri dönüş yok!

Aylık ortalama TÜFE

Hissedilen enflasyon Mart'ta yaklaşık yüzde 120 olmuş

Maruf BUZCUGİL

13 Mayıs 2024 Pazartesi

Yaşadığımız hayat pahalılığı ve hissettiğimiz enflasyonun resmi Tüketici fiyatları endeksi (TÜFE) verilerinin neredeyse iki kat üzerinde olduğunu Ocak ayında TÜİK'in ekonomi yönetimine yaptığı sunumlara dayanarak gazetemizde aktarmıştık. TÜİK'in hissedilen enflasyonu ölçmeye çalışırken Tüketici Eğilim Anketi'ndeki sorulara verilen yanıtları dikkate aldığını öğrenmiştik.

Halkın resmi istatistiklere, özellikle enflasyon gibi kişilerin hayatını doğrudan etkilemekte olan verilere güvensizlik duymasını, tüm ülkeler için geçerli olan bir sorun olarak gören TÜİK kapalı devre hissedilen enflasyonu ölçmeye başlamıştı. Önde gelen merkez bankalarının yaptığı gibi (FED, ECB, BOJ vb) vatandaşların hissettiği enflasyonu ölçmeye çalışan TÜİK uzmanları resmi veriyle farkın zaman zaman iki kata kadar çıktığını görmüştü. Biz de buradan yola çıkarak yüzde 64,7 olarak açıklanan 2023 TÜİK tüketici enflasyonunu, yüzde 129 dolayında hissetmiş olabileceğimizi hesaplamıştık.

Mart ayında açıklanan yüzde 68,5 enflasyonu yüzde 120 hissettik

Artık hissettiğimiz hayat pahalılığını gösteren sağlam bir veri daha var elimizde. TEPAV'da mali konularda çalışan Prof. Dr. Hakkı Hakan Yılmaz'a göre, beyan edilen KDV gelirlerindeki artışı gösteren veri hissedilen enflasyonu temsil ediyor. Bu durumda Mart 2023-Mart 2024 dönemindeki beyan edilen KDV gelirlerindeki yaklaşık yüzde 120 artış oranını hissettiğimiz enflasyon olarak görebiliriz. TÜİK Mart 2024 itibarıyla 12 aylık tüketici enflasyonunu yüzde 68,5 olarak açıklamıştı. TÜİK uzmanlarının hissettiğimiz enflasyonu doğrudan beyana dayalı KDV gelirlerindeki artışa dayandıran yaklaşımı nasıl değerlendireceğini merak ediyoruz. Beyana dayalı KDV gelirleri verileri vatandaşlar olarak tüketimimiz hakkında da doğrudan bilgiler veriyor. TÜİK de GİB kanalıyla marketler üzerinden bu verileri yakından takip ediyor.

Mali tedbirler ve tasarruf alanları nihayet açıklanıyor

Enflasyon ile mali politikalar arasında çok sıkı bir ilişki bulunuyor. Yapılan çalışmalar mali disiplinden uzaklaşan, seçim kaygılarıyla popülist harcamaların öne çıktığı dönemlerde enflasyonun nasıl patladığını ortaya koyuyor. Mayıs 2023 seçimleri öncesinde izlenen yanlış politikaların bozduğu dengeleri yerine oturtmaya çalışan yeni ekonomi yönetimi 31 Mart seçimleri ardından enflasyonla mücadeleye omuz verecek, mali disipline ağırlık verecek adımları nihayet atmaya hazırlanıyor. Ekonominin koordinasyonunu üstlenen Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz ile Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek bu hafta başta tasarruf olmak üzere mali tedbirleri açıklayacaklar.

TEPAV'ın mali tedbirler önerisi

Alınacak mali tedbirlere ışık tutması amacıyla olası potansiyel tasarruf ve gelir artışları üzerine bir çalışma yapan TEPAV, 1 trilyon 45,6 milyar lira dolayında tahmini mali tedbirler paketi büyüklüğüne ulaşmış. Bu büyüklük GSYH'nin yüzde 2,54'üne karşılık geliyor. Önerilen tedbirlerin hayata geçirilmesi durumunda 2024 yılında yüzde 8,3'ye çıkması beklenen GSYH'nin bütçe açığına oranının yüzde 5,8'e düşürülmesi mümkün görülüyor.

TEPAV alınacak tedbirlerle bütçe disiplininin sağlanamaması, bekleyişlerdeki olumsuzluğun giderilememesi halinde TCMB'nin daha sıkı para politikası uygulamak zorunda kalacağını, nominal ve reel faizler yüksek düzeylere çıkacağını öngörüyor. Çalışmada, güçlü bir siyasi sahiplenme ve tasarımla geliştirilen tedbirlerin "maliye politikası ve para politikası uyumunu sağlayacak şekilde yönetilmesi bu dönemde kritik önemde" bulunuyor. Merkez Bankası da en son 9 Mayıs ve önceki 8 Şubat'ta açıklanan enflasyon raporlarında para politikası ile maliye politikası arasındaki uyumsuzluğu enflasyonla mücadeleyi olumsuz etkileyecek riskler arasında sıralıyor.

SGK'nın prim alacakları Haziran'da 850 milyar liraya çıkacak

Yapılan hesaplamalara göre mali tedbirlerin etkili olabileceği alanlar arasında ilk sıralarda SGK'nın prim alacakları geliyor. 2023 sonunda 700 milyar lira olarak hesaplanan SGK Prim alacaklarının Haziran sonu itibarıyla 850 milyar lirayı bulması bekleniyor. Bu alacakların yaklaşık yüzde 8'ini oluşturan 60 milyar liralık bölümü belediyelere ait bulunuyor. Bütçeden SGK'ya yapılan transferler GSYH'nin yüzde 4'ünü bulmuş durumda. Önemli bir mali tedbir olarak, sağlık başta olmak üzere öncelikli alanlar dışında yeni personel alınmaması ve 2024 yılında personel girişinin emekli olanların yüzde 25, 2025 yılında ise yüzde 50'si ile sınırlı tutulması öneriliyor.

Dikkat! Türkiye dijitalleşmede geride kalıyor

Yüksek enflasyonun en berbat etkilerinden biri bizleri çok önemli orta ve uzun vadeli stratejilerden, hedeflerden uzaklaştırması. Yeşil dönüşümle birlikte ikiz dönüşümün önemli ayağı olan dijital dönüşüm ülkemizin uluslararası rekabet gücünü artırabilmek için aksamadan ilerlemesi gereken alanlar. Geçen hafta Ankara Sanayi Odası (ASO)

13.05.24

Meslek Komiteleri ortak toplantısında oda başkanı Seyit Ardıç'tan dinlediğimiz uyarılar dijital dönüşümde nasıl aksadığımızı ortaya koydu. Ardıç, "Dijital dönüşüme yatırım yapmayı planlayan firmaların oranı maalesef arzu ettiğimiz düzeylerden çok uzak. Dijitalleşmeyi konuşuyoruz ama konuşmaktan daha fazlasını yapamıyoruz" dedi. Ardıç'ın verdiği rakamlara göre Türkiye 2020 yılında 63 ülke arasında 44'üncü sırada bulunduğu Dijital Rekabet Gücü sıralamasında 2023 yılında 64 ülke arasında 53'üncülüğe geriledi.

Enflasyonu bir an önce yenip, uluslararası rekabete odaklanmak artık Türkiye'nin en önemli hedeflerinden biri olmalı.

“Dolaysız vergi endişesi”nin anlattığı...

Ferit Barış PARLAK

13 Mayıs 2024 Pazartesi

Yüksek gelir/kazanç isteğinin getirisi olan “fahiş fiyat uygulamaları”... Ve bu uygulamaların da tetiklediği “katlamalı enflasyon”...

Yüksek gelir/kazanç isteğinin getirisi olan “vergiden kaçınma uygulamaları”... Ve bu uygulamaların da tetiklediği “katlamalı bütçe açığı”...

Ama: Yüksek gelir/kazanç isteği anormal değildir; Haksız kazanca müsaade eden sistem anormaldir... Bu sorunu çözecek; hatta sorun oluşmasına imkan vermeyecek ve halihazırda gelişmiş ülkelerde uygulanan modeller var... Örnek mi? Vergi ödememek, en büyük suçtur... Örnek mi? Harcayandan değil, kazanandan almak en teorik/pratik yoldur...

Bizde mi? Sistem, “kümesteki kazlar”, “en iyi yeminli mali müşavir”, “vergi affı”, “vergiye uyumlu mükellef” gibi Türk icadı pratiklerle doldurulur... Sonra üretimsizlikten, bütçe açığından, enflasyondan şikayet edilip, durulur...

Kazanandan alınan dolaysız vergileri artıramadık örneğin... Doğru... Harcayandan alınan dolaylı vergiler: Vergi vermeme, vergiden kaçınma direncini düşürüyor... Vergi toplamayı kolaylaştırıyor... Satıcıya da, topladığı vergileri bir süre kullanma avantajı sağlıyor...

Ama: Çok kazananı değil, çok harcayanı vergilendirme; dolayısıyla düşük gelirliden, oransal olarak daha çok vergi alma gibi bir adaletsizliğin önünü açıyor... Gelir dağılımını ve disiplini ve ahlakı bozuyor... Ahlak ve disiplin bozulunca da...

VELHASIL

Ekonomi yönetiminden, yıllardır, dolaysız vergilerin payını artırması bekleniyor... Ekonomi yönetimi ise dolaysız vergileri toplayamama endişesi taşıyor... Bu endişeyi

13.05.24

taşınamaması için ahlaklı bir toplum ve bunun yeniden inşası için de maalesef cezası yüksek yasal düzenlemeler gerekiyor...

(Vergi verenin hesap sorabilirliği; vergi toplayanın hesap verebilirliği; bunların vergi verme arzusuna etkisi ayrı bir yazı konusu...) (Gelişmiş ülkelerde dolaysız vergilerin oranı yüzde 60'ların üzerindeyken; bizde dolaylı vergilerin oranı bir ara yüzde 70'lere kadar yükseldi...)

Abdulkadir Selvi

Yeni dönemin üç lideri ve iki güçlü siyasetçi

Yeni dönemde yeni bir siyaset inşa ediliyor. Bunun üç mimarı var.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, CHP Genel Başkanı Özgür Özel ve MHP Lideri Devlet Bahçeli.

Bir de tüm siyasi denklemde dikkate alınması gereken iki siyasetçi var.

Ekrem İmamoğlu ve Mansur Yavaş.

ÜÇ LİDER

Kılıçdaroğlu gerilim siyasetinin lideriydi. Özgür Özel ise yumuşama ve kendi tabiriyle normalleşme ile ön plana çıktı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ise Özgür Özel'e randevu vererek, CHP Genel Merkezi'ni ziyaret edeceğini açıklayarak yumuşama siyasetinin lideri oldu.

Bu süreçte en kritik sorulardan biri MHP Lideri'nin duruşuydu. Bahçeli, yumuşama siyasetinin yanında yer alarak soru işaretlerinin dağılmasına neden oldu.

YUMUŞAMA SİYASETİNİN GEREĞİ

“Bal bal” denilerek ağız tatlanmadığı gibi, “yumuşama siyaseti” denilerek yumuşama sağlanamıyor. Yumuşama siyasetinin zemininin oluşturulması gerekiyor. Bunun içinde bazı adımlar atılmalı. Çünkü yumuşama siyasetinin önündeki en önemli engellerden biri güven sorunu. Bu güvenin tesis edebilmesi için de beklentileri karşılayacak olan bazı adımların atılması gerekiyor. Çünkü Özgür Özel'e, CHP içinden “Erdoğan seni kandırır” diye itirazlar geliyor.

13.05.24

ÖZGÜR ÖZEL'İN ELİ GÜÇLENDİRİLMELİ

Ekrem İmamoğlu, Erdoğan-Özgür Özel ilişkisini kendisine karşı bir ittifak olarak görüyor. O nedenle Özgür Özel'in elinin güçlendirilmesi gerekiyor. Özgür Özel olmadan yeni siyaseti yürütmek mümkün değil. O nedenle kendi tabanına, 'Ben Erdoğan'la görüştüm ama olumlu sonuçlar aldım' diyebilmeli.

AFFEDİLMELİ

Bunun başında Çetin Doğan gibi yaşları hayli ilerlemiş olan 28 Şubat mahkûmu emekli generallerin affedilmesi konusu geliyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan o kapıyı hiç kapatmamıştı. Hatta bir yurtdışı gezisinden dönüşte, bu konuyu sorduğumuzda "Affedilmek için başvuruda bulunmadılar" demişti. Dönemin Adalet Bakanı Bekir Bozdağ hükümlülerin talebi olmadan da resen affedilebileceklerine ilişkin bir genelge yayınlamıştı.

DARBELER YARGILANDI

28 Şubat'a karşı çıktım. 28 Şubat mağdurlarının yanında yer aldım. 28 Şubat generallerini eleştirdiğim için hakkımda davalar açıldı. Darbe karşıtı bir gazeteci olarak yaşarken; 12 Eylül ve 28 Şubat'ın yargılandığını gördüm.

YUMUŞAMANIN İLK ADIMI

Ama demokrasi bir rövanş alma rejimi değildir. Hepsinin çeşitli hastalıkları olan, 80 yaşındaki emekli generallerin cezaevinde ölmesi Türkiye'yi rahatlatmaz. Tam aksine kutuplaşmayı artırır. Ama affedilmeleri Türkiye'yi rahatlatır.

28 Şubat mahkûmlarıyla ilgili Adli Tıp raporları tamamlandı. Dosyaları 2023 yılı Mayıs ayından itibaren Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde hazır bekliyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın atacağı bir imza ile Türkiye'de yumuşama siyasetinin ilk adımı atılmış olacak.

KAVALA DOSYASI NE OLACAK

Bir de Kavala dosyası var. Gezi mahkûmlarından söz ediyorum. Artık Türkiye ile Avrupa Konseyi arasındaki ilişkileri zehirleyecek bir noktaya ulaştı. Uygulanmayan AİHM kararları ve Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nde Türkiye'ye yaptırım hazırlığı... Temmuz ayında yine savunma vereceğiz. Bu tablo Türkiye'nin dışarıdaki görünümünü bozuyor. Yeniden yargılama sürecini başlatarak, savunma veren değil şaşırtan bir Türkiye olabiliriz.

Avrupa Konseyi'nde yaptırım tehditi altında olan değil, alkışlanan bir Türkiye olabiliriz.

Türkiye, Avrupa Konseyi'nin yaptırımlarına maruz kalsa kimin yararına olacak?

13.05.24

Özgür Özel'in, Devlet Bahçeli ile görüşmesinde dediği gibi "Avrupa istemeden biz bu işi çözmeliyiz."

Mesele Osman Kavala meselesi değil, Türkiye meselesi.

CHP'Yİ ZİYARET

Bir de Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın CHP Genel Merkezi'ni ziyareti...

Erdoğan bu ziyarete eli boş mu gidecek, yoksa 28 Şubat mahkûmu emekli generaller ve Osman Kavala konusunda bir adım atıldıktan sonra mı gidecek?

İKİ PORTRE

Türk siyasetinde üç lider dışında güçlü iki siyasetçi var. Biri Ekrem İmamoğlu diğeri Mansur Yavaş. Her ikisi de belediye başkanlığı sınırlarını çoktan aştılar, potansiyel lider adayları oldular. Bu, parti genel başkanlığı için de geçerli, cumhurbaşkanı adaylığı için de....

Üç liderin oluşturduğu siyasi iklim, onların siyasi geleceğini de doğrudan belirleyecek.

Eğer Erdoğan, Özgür Özel ve Bahçeli'nin kurduğu siyasi denklem kazanırsa onlar kaybedecek.

KRİTİK DENGE

Yok eğer üç liderin kurduğu siyasi denklem başarılı olamazsa, o zaman İmamoğlu ve Yavaş'ın yıldızı parlayacak.

Siyaset ince bir tel üzerinde yürümeye benziyor. Çok kritik bir denge var. Bakalım kim telin üzerinde yürüyecek, kim aşağıya düşecek?

ERDOĞAN, KAPALI KAPILAR ARDINDA MIÇOTAKİS'E NE DEMİŞTİ

Yunanistan Başbakanı Mitoçotakis bugün Ankara'da olacak. Yunanistan'la ilişkilerimiz kimi zaman geriliyor, kimi zaman yumuşuyor. Ama ilişkilerin iyi gitmesi iki ülkenin de lehine. Ne zaman ki Ege Denizi'ni bir dostluk denizine çevirebiliriz, işte o zaman iki ülke de bundan kazançlı çıkar.

Bunun formülünü de Cumhurbaşkanı Erdoğan, Miçotakis'e vermişti. Onu açıklayacağım. Ama Miçotakis ailesinin geçmişi açısından da Türkiye büyük anlam ifade ediyor.

BABASI TÜRKİYE'YE SİĞİNMIŞTI

Yunanistan'da, 'albaylar cuntası' darbe yaptığında babası Konstantin Miçotakis, Türkiye'ye sığınmıştı. Böylece ölümden kurtulmuştu. Anılarında Türkiye'de kendisine çok iyi davranıldığını anlatan Miçotakis, sonra Paris'e geçmişti.

13.05.24

AİLE TARİHİ

Miçotakis'in bir akrabası ise savaşın hemen ardından Atatürk ile birlikte Türk-Yunan dostluğunun temellerini atan Venizelos'tur.

Ailesinin geçmişi Türk-Yunan dostluğu üzerine kurulu olan Miçotakis ise bu konuda her zaman kendisinden bekleyen tarihi rolü oynamıyor.

Son dönemde Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Miçotakis attıkları karşılıklı adımlarla iki ülke ilişkilerinde dostluk rüzgârlarının esmesini sağladılar.

ERDOĞAN'IN FORMÜLÜ

Şimdi gelelim Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, Miçotakis'e verdiği formüle.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Miçotakis ile daha önceki görüşmesinde, "Sorunlarımızı üçüncü ülkeleri araya sokmadan çözelim. Üçüncü ülkeler araya girdiği zaman çözüm engelliyorlar. O nedenle bir sorun olursa ikimiz konuşalım, üçüncü ülkeleri aramıza sokmayalım" demişti. Miçotakis de "Olur, ben de aynı kanaatteyim" diye karşılık vermişti.

MİÇOTAKİS NE YAPAR

Peki ondan sonra ne oldu? Miçotakis kısa bir süre sonra ABD'ye gitti ve orada Türkiye'yi suçlayan bir konuşma yaptı. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın o konuşmayı izlerken "Miçotakis ben sana ne söyledim, sen ne yaptın" dediğinden eminim.

Dilerim Miçotakis bu kez aynı hatayı yapmaz.

İbrahim Kahveci

İrrasyonel sermaye aranıyor!

Mehmet Şimşek Cuma günü konuştu.

“Büyüme kompozisyonundaki iyileşme çok net. Bu sürdürülebilir büyümeye yönelik önemli bir çıkıştır. Cari açık geçen sene Mayıs ayında 60 milyar doların üzerindeydi, şubat ayı itibari ile 30 milyar doların altına düşmüştür. Biz yatırımı, istihdamı, üretimi ve özellikle de ihracatı önceliklendireceğiz. Verimlilik ekonomisi peşindeyiz. Cari açık 60 milyar dolardan 30’un altına düşmesi muhtemelse bu programın çok iyi çalıştığını gösteriyor.”

Başlıkta neden “İrrasyonel sermaye aranıyor” ifadesini kullandım? Çünkü verilen rakamlar doğru ama eksik. Yani dürüst değiliz.

Önce Mehmet Şimşek’in rakamlarını verelim (milyon \$):

Cari açık Mayıs 2023 : -60.145

Cari açık Şubat 2024 : -31.829

Görüldüğü gibi cari açıkta iyileşme 28 milyar 306 milyon dolar.

Evet, Mehmet Şimşek doğru söyledi ama dürüst söylemedi. Gelin o kısmı biz tamamlayalım:

Yine ödemeler dengesi verilerinden izah edelim:

Mayıs 2023 net enerji ve altın ithalatı: -101.355

Şubat 2023 net enerji ve altın ithalatı: -67,820

Enerji ve altın ithalatında iyileşme 33 milyar 535 milyon dolar.

13.05.24

Yani cari işlemlerdeki 28,3 milyar dolarlık iyileşme olmuş ama enerji ve altın ithalatında 33,5 milyar dolarlık iyileşme olmuş. Burada şunu görelim: Enerji ve altın hariç dış ticarete iyileşme değil, tersine 5,2 milyar dolar bozulma olmuş.

Bakın burası önemli: Çünkü altın ve enerji ithalat ve ihracatı ekonomik aktiviteyi yansıtmaz. O nedenle gerçek gidişat altın ve enerji hariç dış açığa ve cari açığa bakılır.

Yarın enerji fiyatları yükseldiğinde cari açık yine patlayacak ve Mehmet Şimşek'in dediği gibi bu durum asla ve asla "sürdürülebilir" olmayacak.

Bu durumu geçen hafta da yazdım; hatta grafikte verdim. Tekrar ederek TÜİK verilerinden gidelim: (Nisan 2023-Nisan 2024)

Dış açık -120,4 milyar dolardan -93,0 milyar dolara düşerek 27,4 milyar dolar iyileşme oldu. Lakin iyileşme altın ve enerji ithalatındaki 32,9 milyar dolarlık düşüşten geldi. Hatta altın ve enerji hariç tutulduğunda dış ticarete 5,6 milyar dolar bozulma artmış.

Neden mi bozulma devam ediyor? Çünkü çılgın gibi tüketmeye devam ediyoruz. Faiz artışları henüz tüketim malı ithalatına hiç etki etmediği gibi yıllık tüketim malı ithalatı 36,0 milyar dolardan 50,9 milyar dolara yükseldi. Tüketim malı ithalatı faiz artış döneminde 14,9 milyar dolar, yani yüzde 41,3 artış göstermiştir.

Tekrar edelim: Dış ticarete Mehmet Şimşek'in dediği gibi yapısal iyileşme yok, tersine yapısal bozulma artarak devam ediyor.

Gelelim bir başka fasıla...

Ocak-Mart bütçe verileri.

Vergi gelirleri %113 artışla 1 trilyon 344 milyar liraya ulaştı. Özellikle dahilde alınan vergiler %150 artışla 591 milyar liraya ulaştı. Dahilde alınan KDV ise %216 artış gösterdi.

Bakınız bu oranlar çok önemli: Tüketime dayalı vergi gelirleri yüzde 150 gibi muazzam artış gösteriyor. Hem de Mart ayı itibari ile TÜİK enflasyonu %68,5 açıklamışken.

Bu ne anlama geliyor? Yani enflasyonun yüzde 68,5 olduğu yerde tüketim vergileri nasıl yüzde 150 artabilir?

13.05.24

Ya resmi enflasyon gerçek değil ya da tüketimde yüzde 50'ye varan reel artış yaşanmaktadır.

Ben her ikisinin de olduğunu düşünüyorum. Yani hem reel tüketim artışı devam ediyor ama hem de açıklanan enflasyon gerçek değil.

Enflasyon meselesi çok önemli.

Bakınız Koç Üniversitesi "Enflasyon Beklenti Anketi (TEBA)" sonuçlarını açıkladı. Vatandaş 2023 Nisan ayından bu Nisan ayına fiyatların yüzde 119 arttığını düşünüyormuş.

Ama olamaz... Merkez Bankası 'Rezerv Para' artışı da tam yüzde 119 artış göstermiş. MB parasındaki artış ise yüzde 258...

MB bilançosunda 818 milyar liralık KKM zararı ile oluşan şişmeler de dikkate alındığında parasal büyümelerin yüzde 100'ün üstünde gerçekleştiğini görüyoruz. O zaman nasıl oluyor da hem tüketim çılgınlığı (yani aşırı yüksek talep) hem de bu parasal genişleme enflasyona bu derece yol açmıyor?

Bir not daha ekleyeyim: Son aylarda Türkiye Avrupa'dan bile pahalı hale geldi serzenişlerini boşuna yaşamıyoruz. Türkiye'de normal ötesi bir fiyat şişkinliği yaşanıyor.

Ama TÜİK açıklamıyor.

Hatta TÜİK yargı kararlarına da uymuyor. 2022 yılı Nisan ayında yayından kaldırdığı "Madde Sepeti" fiyatlarını yargı kararına rağmen yayınlamıyor.

Bu durumları neden yazıyorum: Ne açıkladığımız verileri tam olarak izah ediyoruz, ne de açıklanan verilerin güvenilirliğini sağlamaya yönelik bir çapa gösteriyoruz.

Gelelim verimliliğe... Sanırım Mehmet Şimşek Türkiye'nin ihracatındaki teknolojik tıkanıklığı da görmüyor.

Türkiye eskiden ihracatının yüzde 5-6'sını yüksek teknolojik ürünlerden yapardı. 2007 yılından beri, bu oran yüzde 3 bantlarında seyrediyor. Orta teknolojik ürün ihracatı ile birleştirildiğinde "Orta ve Üst" teknolojik ürün ihracatımız 2007 yılından beri yüzde 40 sınırına hapsolmuş şekilde öylece duruyor.

13.05.24

Eğitim sistemi çökmüş bir ülkede değer artışıını sadece TÜİK verileri ile oynayıp sanal yükseltebilirsin. Beyin göçü olan bir ülkede sürdürülebilir bir teknolojik ilerleme ise sadece hayal ürünü olarak birkaç siyasetçinin dilinde kalır, o kadar.

AK Parti Türkiye'nin az da olsa süren kalkınma sürecini tamamen durdurarak Türkiye'yi yapısal olarak yıkıma götüren parti olmuştur. Maalesef ki, durum bu derece acı ve vahimdir. (Rakamlarla defalarca vermiştim: Özal öldü kalkınma bitti)

Acı ama gerçek şu ki, Mehmet Şimşek programın ana yükünü dar gelirliye kesmeye karar vermiş durumda. Mesela Devletin kasasını boşaltan Hazine garantili müteahhit işlerine hiç kafasını yormuyor veya yoramıyor.

İş gücü asgari ücreti artırmamak, emekliye veya memura daha az zam vermek ve kamu yatırımlarının son kırıntılarını da kesmek.

Hukuk yok, adalet yok, eğitim yok, doğru veri yok, güven yok, iyileşme yok ama sermaye arıyoruz. Sanırım aradığımız sermaye rasyonel bir sermaye değil; olsa olsa enayi sermayesi olabilir. Bu kadar akıldışı ekonomiye hangi rasyonel sermaye Türkiye riskini üstlenerek gelir?

EK: Resmi enflasyonu düşük açıklayarak milyonlarca sabit gelirlinin günahına girenler bilirsiniz ki bu günah hepinize yeter. Maalesef iktisadi ve hukuki bir dil kullanmak size yetmiyor. O nedenle İSLAMİ söylemle GÜNAHINIZI hatırlatıyorum.